

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Gombos E. Berta dohánytőzsdéjében, Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésében, Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában, Bács-Almásán: Rosenberg A. czégnél.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 k. — Fél évre 6 k. — Negyed évre 3 k.
Tanítóknak, aljegyzőknek, írnokoknak és földmivészeknek év 8 kor. félévre 4 kor. negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Szanatóriumot Bácsme gyének.

Dul a vihar felettünk, nehéz, sötét felhők tornyosulnak fejünk felett, az égi tenger döngése és háborgása figyelmünket bennünket a nagy vihar és az elenyészés közeledtére. Gondolkozásba ejti a gondolkozókat, tettekre serkenti az előrelátókat. Félélemtől eltelve látjuk, hogy a tüdővész nemzetünket, hazánkat és megyénket rohamosan pusztítja.

A tüdővész nagy pusztítása és elterjedettsége nemesak a családok boldogságát dulja fel és teszi tönkre; nemesak társadalmunk kiváló alakjait ragadja ki éltük virágzó korában. Hanem rohamos terjedése megfosztja a családot, a társadalmat, azon erőtlől, a mely támasza minden haladásnak, fejlődésnek és nemzeti erősbödésnek.

Elszomorodva, megdöbbenve észleljük, hogy e rémes kór mennyire pusztít környezetünkben; tétlenül nézünk, hogy betegeknek speczialis gyógyítás nélkül el kell pusztulniok egy olyan jó hírnevű megyében, mint a milyen Bácsme gyé.

Nem akarjuk fellendíteni a külföldet, nem akarjuk a versenyt felvenni Budapesttel, hanem csak Békés me-

gyét említjük föl; mennyivel előbbre van a tüdővész gyógyítására és védekezésére nézve, mint mi bácskaiak.

Ismerjük a tüdővésznek Bácskában való nagy pusztítását; tudjuk, hogy e betegség gyógyítható, enyhíthető; és ez ellen védekezhünk a sanatóriumi elvek betartása és terjesztése által. Továbbá meg van az eszköz, a mód is Bácskában egy aktualis tüdővész elleni mozgalom megindítására, és mégis mindezek daczára mi mindnyájan tétlenül állunk ezen fölülte fontos megyei és társadalmi kérdéssel szemben.

Itt az idő, hogy az eszme testet öltön, mert nem nézhetjük tovább, hogy eme kór sok ezer embert idő előtt ragadjon ki az élők sorából, hogy egész családokat kipusztítson; nem nézhetjük ölbtett karokkal, hogy e kór társadalmunkat virágzásában lépje meg.

Ezrek siránkozása, jajveszékése meg kell, hogy hasson, hogy tettekre sarkaljon bennünket. Midőn kezünkben a fegyver ezen kór legyőzésére, midőn tudjuk, hogy egy a „Bácskában építendő sanatórium“ által a beteget gyógyíthatjuk és legjobban és

legkönnyebben a társadalom minden rétegében a sanatóriumi elveket terjeszthetjük, midőn kétségtelen, hogy egy sanatórium építésével betegek nagy fájdalmát, baját legkönnyebben esilapíthatjuk, midőn nyilvánvaló, hogy egy sanatórium építésével tüdővészeseink számát csökkenthetjük és a sanatóriumi elvek terjesztése által a mai viszonyok között fölülte fontos és szükséges erőt és egészséget legkönnyebben fokozhatjuk, hogy így megyénk előrehaladhasson és megfelelő erővel nemzeti küzdelmünkben méltó helyet foglalhassunk el, akkor végre hozzá kell látnunk e fontos kérdés megvalósításához.

Fel tehát mindnyájan az emberbaráti és nemzeti nagy munkára. Te-remtsük meg a bácskai sanatóriumot, melyre visszafojtott lélegzettel vár sok ezer szenvedő emberársunk.

Dr. König Endre.

— A végeladások engedélyezése. A kereskedelmi miniszter 1906. május 5-én 24.747. sz. határozatában kimondta, hogy minden végeladásnak, árverésnek vagy más, tömeges és gyors eladásra ingerlő módon történő eladásnak hatósági engedély nélkül való megkezdése az ipartörvény 51. §-ának általános rendelkezéseibe

Szappanbuborék.

*Kis leánykát láttam, csinos arczat, barnát,
Viruló két arcán a tavasz pompázott,
S egy fiucska nézte azt a sárga szalmát,
Amely eregetett szappanbuborékot.*

*Sötét szemét látni és viruló arcát! . . .
Bámuló fiucska s szappan szálló gömbjét! . . .
Soha nem feledem ezt a lelki harcát,
Soha, amely tépte lelkemet, a tuskét . . .*

*Semmiség és pára, köd köröttünk minden:
Ifju arc rózsái, kedv, keserv — csak látszat,
Egy röpke tünemény . . . s nincs, mi vigaszt
[hintsen:]
Miként az emberek, enyészetre várnak.*

*Nincsen semmi való, nincsen a nap alatt,
A hatalom és rang, fény, pompa — semmiség!
Az igazság? — álom. De egy örök marad:
Hogy eltemet mindent a sirhant, törmelék.*

*Szálj magadba, ember! földi, gyarló féreg!
Miért vagy oly dölyfös, miért vagy kegyetlen?
A dölyf végét, hidd el, sirhant alatt éred,
Gyűlölve mért harcolsz oly eszeveszetten?*

*Tekints a sirdombra, amely apád porát
Takarva, eltakar test — s szellemvilágot!*

*Kis s nagy rangu ember bármint fujja magát,
Elenyészik, mulik, bárha élni vágyott.*

Ruttkay Gyula.

Elpattant hurok.

A „BÁCSMEGYE“ számára írta:

Dr. Hannig Györgyné.

A kis Marie születése nem hozott örömet a házba. Édesanyja életével fizetett érte. Ő maga is oly gyenge volt, az egybegyült rokonság csak leste, mikor száll ki hófehér lelke, hogy odategyék a halott anya karjaiba. De a kis Marie nem halt meg. A jó apa és a melléje rendelt dada gondozása megmenték az életnek. De bizony törékeny kis baba lett ő, szőke fürtű, kék szemű kis angyallej.

Nem szaladt a többi gyermekekkel versenyt, nem űzte a himes pillangót, talán szívből sohasem kaczagott. Ábrándos, csendes, magabazárt leánynya fejlődött, ki órahosszáig elült a kert árnyas fái alatt s hallgatá a madarak dalát, koszorut font virágokból s elvitte a temetőbe az „angyalmamának“, mint a hogy ő nevezte meghaldogult anyját.

Legnagyobb boldogságát az képezte, ha átjött a szomszédék Bandija, ki nálánál pár évvel volt idősebb. Ez mesélt neki szép dolgokat a menyországról, angyalkákról. Ilyenkor a kis Marie arca egész átszellemült; egy ízben így is szólt kis barátjához:

— De szeretnék én is angyal lenni, azok mindig muzsikát hallgatnak.

Oh, a dal, zene volt az ő lelkének egyedüli, igaz öröme. Midőn a neveltetésére hozott néni elvitte magával a templomba, egész megbüvölve hallgatta az orgona bugó hangját, s látszott rajta, hogy lelke egy szebb, mesébb országba szállt, talán oda, hol édes anyuskája lakott.

Apja rajongásig szerette a kis Mariet, hisz annyira hasonlított arra az édes asszonykára, aki csak oly rövid ideig volt az övé. Egy boldogságban eltöltött év után köhögni kezdett az a kicsi asszony, mindig erősebb s erősebben és sokszor az ajkához vont fehér zsebkendőn vényomok maradtak. Mikor a kis Marie megszületett, ő lehunyta mosolygó szemét s elment pihenni, mert a sok köhögés egész kimeríté már. Nem csoda, ha ezek után minden szélhől óvta apja a kis Mariet. Iskolába sem járalt, csak otthon a nevelőnéni oktatta a szükségessékre.

Igy nőtt fel féltve, őrizve, szeretve s elérte 15-ik évét anélkül, hogy az ő nyugalmát, ábrándokkal telt világát megzavarta volna valami nagyobb esemény.

Egy napon, midőn a kerben üldögélt, gyönyörködve ismét a madarak énekében, a szomszédból siró-fájó hegedű hangokat hallott. Valami panaszos, mélabus dalt játszott valaki. Szíve dobogni kezdett, hisz ez nem lehet más, mint Bandi, a szomszédék Bandija, ki tanulmányai miatt a fővárosban volt s csak tegnap érkezett haza.

A hegedűhangok már rég elnémultak, de Marie még mindig hallani vélte s így észre se vette, hogy valaki előtte áll s őt bámulja. Csak akkor rezzent össze, midőn e megszólítást hallá:

ütközik, még az esetben is, ha az 52. §-ban megjelölt esetek valamelyike fenforog.

— **Kossuth Ferenc Zentán.** Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter a zentai Tiszahíd alapkövetésénél — hír szerint — jelen lesz. Ez alkalommal zajos ünneplésben lesz része.

H I R E K.

Forgácsok.

Könyvem mellől messze
Eltéved a lelkem
Napsugaras nyárba . . .
S kedves emlékeim
Illatos virágít
Köti bokrétaba.
S a mig csak készül a
Lelkem virágcsokra
Odagondolva a
Szép nyári napokra.

Fölöttem a felhőzött ég oly setét
Ít látom a nagyváros vig életét,
Utam mellett Duna árja andalog
S én mégis holdvilágos éjszakára,
Kis patakra, falucskára, szöke lányra
Gondolok.

Annyian mulatnak, nevetnek körültem
És én még tán egyszer, egyszer sem örültem
És a zajba-vig kacajba annyi nép vegyül,
Nagyvárosi élet annyi újat ad
S én mégis oly egyedül,
Oly árvának érzem magamat.
A faluban láрма, multság nem hangzott,
Épen csak-hogy huzták az esti harangot,
Csak te meg én merengtünk a holdnál, —
S nem hiányzott semmi nekem,
Elégedett volt a lelkem,
Mert te az én jóbarátom voltál.

Szokola Leó

A képviselőházból.

A képviselő urak három hétig kipihenhetik azt a nagy fáradalmat, a mit új állásukban való szereplésük nekik okozott. A bácskai honatyáknak — ugylátszik — nagy szükségök van a pi henőre, mert az időközi szünetet be se várva, már a mult hét közepén utnak indultak. **Fernbach Péter** zombori birtokára utazott; ott várja be a vasárnap i zászlófelavatási ünnepet, amelyen

— Hová gondol kis Marie? — és felpillantva, maga előtt látta Bandit.

— Valaki oly csodás szépen hegedült azt hallgattam — szölt — ugyan Bandi, ki volt az?

— Én voltam Marie, pár év óta tanulatok, de sohasem akartam a szünetidőbe elárulni, míg oly tökélyre nem viszem, hogy gyönyörködnetni tudjam. Mivel látom, hogy megégedés-t kivívtam, úgy ha megengedi, többször fogok magácskának játszani.

— Köszönöm Bandi jóságát, nagyon boldoggá tesz ígéretével.

— S oda nyujtá kicsiny kezét a fiúnak Oly gyenge volt e kis kéz, oly átlátszóan sápadt, de oly meleg. A fiu soká, nagyon soká tartá kezében a kis kezét, majd ajkához vontá s egy csókot lehelt rá.

Ez időtől kezdve naponta eljött Bandi hegedűjével s szebbnél szebb dalokat csalt ki a néma hurokból. A kis Marie áhitattal hallgatta, különösen a szomorú, melabus énekeket szerette s azok között is legkedvesebb volt neki „Angyal kellett az Istennek” kezdű dal. Iykor egy köny lopódzó szemeibe, melyet azonban sietett letörölni.

Egy szomorú borus napon így szölt Bandihoz:

— Kinek fog maga játszani, ha már én nem leszek; ha majd meghalok?

— Meghalni?! Ugyan, hogy lehet ily sötét gondolatoktól eltelve? Maga, kis Marie soká fog élni, mert boldogság fogja körülvenni — szölt az ifju meleg érzéssel.

— Nem, Bandi, én ezen a földön nem leszek boldog. Csak anyácskám nál lelem meg boldogságot; ott fent a menyországban, amelyről maga oly szépeket mesélt egykor.

— Oh, ha magi így beszél, ha itt akar engem hagyni, sohase veszek hegedűt a kezembe. Hisz én magánál, a maga közelében tanultam meg a hegedűjátékot. Csak akkor tudok a hegedű hurjaiba szívot, örömet, lelkem fájdalmát igazán beleönteni, ha magát látom, akit anyyira fisztelek, anyyira szeretek — és ezzel gyöngéden, zavartan megfogá a lány kezét.

— Jó, jó, Bandi. Nem kételkedem a maga szeretetében. Én is szeretem magát; hisz szomorú életemet maga vidította néha föl; de azért mi egymással boldogok nem lehetünk — és most elárulok magának egy szomorú titot, — mert beteg vagyok, nagyon beteg. Folyton köhögök; néhány nap előtt már vércseppet is találtam a zsebkendőmön. A napokban pedig azt is hallottam, hogy atyám, midőn nenikémet a mellékszobába hívta, így szölt hozzá: „Kérem, vigyázzon Mariéra; sokat van együtt Bandival. Meg kell akadályozni, hogy a két gyermek erősebben, melegebben vonzódjék egymáshoz, mert az én lányomnak senkit se szabad szeretnie. Szerelmét életével fizetné meg.” — Látja Bandi, ez a szomorú valóság. De nekem eddig nem okozott fájdalmat az a tudás, hogy itt e földön boldog nem leszek; mert biztam a tulvilági boldogságban. Most azonban mintha éreznék egy kis szomorúságot. Sajnálom, hogy vonzalmát, szeretetét irántam fölébresztetem. No de az idő minden sebet behegeszt. Majd talál maga helyettem jó, remes lelkét, aki életét be fogja aranyozni. Csak egyre kérem Bandi. Igérje meg, hogy annak a másiknak nem fogja elhegedülni azokat a szép,

nagy földat vár a feltünő szereplésektől irtózó finomlelkű nejének. **Ertl János** készülődik a karlszbad i utra. **Baloghy Ernő** zombori hiveinek magyarázza, hogy milyen óriási hatása volt az ő horvát beszédének, melyet a horvátok körében tartott, s melyről a „Magyarország” valóságos dicsőhymnust zengett. (Bizonyára elmondta azt is, hogy a „Magyarország” tudósítását ő maga írta.) **Lovászy Andor** örömpresve meséli Zentán, hogy **Márton** bátyjával sikerült neki **Kossuth** Ferenczet rábírn i, hogy Zentára látogasson el. **Mukits Simon** Szabadkán folyto azon tör i a fejét, hogy milyen fortélynak köszönheti **Bezerédy István** főispán állásában való megmaradását, holott ő mindent elkövetett, hogy helyébe **Vargha Károly** jöjjön. **Hodzsza Milán** a Józsefkörny egyik ismert vendéglőjében biztatja nemzetiségi elvtársait, hogy ne engedjenek a — 49-ből

A szombati rövidülélegzetű ülésen a bácskaiak közül csak **Lovászy Márton**, **Lázár Pál** és **Polit Mihály** voltak jelen. A szerb vezért boszantotta az ülés unalmas lefolyása (csupán elnöki bejelentések és szavazások történtek), mert szép, elegáns szerb asszonyt hozott a karzatra, akinek a kedvét szivesen rögtönzött volna egy kis nemzetiségi pikantériát.

A bácsmegyei orsz képviselők életrajza.

(Eme életrajzi adatokat maguk az illető képviselők küldték be a Strum-féle Almanach számára.)

Gróf Teleky Arvéd.

1865-ben született; atyja **Gusztáv** gróf, anyja **Kállay Emma**, **Kállay Béni** volt közös pénzügyminiszter nővére. Szűk i gondos nevelésben részesítették. A gymnásiumot a bécsi **Terézianumban** végezte, a hol támasza volt gyengébben tanuló magyar honfi ársainak. Főiskolai tanulmányait a bécsi, párisi és hazai egyetemeken végezte, jog- és államtudományi államvizsgát tett és diplomáciai pályára készült. E czelből, valamint gazdasági tanulmányok okából beutalta Olasz-, Francia-, Angol- és Németországot, Svájcot, Belgiumot és Ausztriát. Birja a német, francia, angol, olasz, román és szerb nyelveket. Atyja korai halála hazaszólitotta s átvette családi birtokait, a melyeket mintagazdasággá fejlesztett. Két évtized óta országosan ismert az ő drassói uradalma, a melynek termékei eddig 33 kiállításon nyertek díjat, köztük a párisi 1900. évi kiállításon a „Grand Prix”-t. A párisi kiállításon szerzett érdemeit ő Felsőge a vaskorona rend adományozásával méltányolta. Drassón „Hangya” fogyasztási szövetkezetet létesített és országos mozgalmat folytat ily szövetkezetek érdekében. Saját tervei szerint és felügyelete alatt baromfikeltető és egyéb gépeket gyárttat tt, műalmot tart fenn s termékeit önmaga hozza forgalomba. A szakirodalom terén

is jelentékeny szerepet vitt; kül- és belföldi lapokban több cikke jelent meg közgazdasági és nemzeti kérdésekről. 1905. tavaszán feltűnést keltett hazai lapokban és a Neue Freie Presseben folytatott polemiaja egy altábornagygyal és két közgazdasági íróval. E sőizben időközi választáson 1905. májusában választotta meg függetlenségi programmal képviselőjévé **Ujvidek** városa szerb nemzetiségű jelölt ellenében. Röviddel megválasztása után felszólt a képviselőházban, **Kossuth** Ferencz önálló vámtarifa javaslatához, hogy eloszlassa a gazdaközönség egy részénk az önálló vámtérület ellen táplált aggodalmait. Az 1905-6-i nemzeti küzdelemből tevékenyen kivette részét. Alsó-Fejérmegye ellenzékének, valamint **Ujvidek** város ellenállásának szervezésével, a min k során tetemes anyagi áldozatokat is hozott. Az 1906 évi általános választások alkalmával **Ujvidek** városa óriási többséggel választotta képviselőjévé a szerb jelölttel szemben. Tagja a földmivelésügyi a közgazdasági s a pénzügyi bizottságnak.

Fernbach Péter.

Apatiban született 1870. decz. 17-én. Kereskedelmi iskolai tanulmányokat folytatott, a melyek befejezése után mint huszárönkéntes szolgált és tartalékos hadnagy rangot nyert. Birtokainak keze-ésével foglalkozott s a vármegyében jelentékeny szerepet vitt, mint a nemzeti párt egyik támasza. A nemzeti párttal belépett a szabadelvű pártba és az 1901-1905 i országgyűlésen mint e párt tagja képviselte az apatini kerületet. 1904 évben a függetlenségi pártához csatlakozott a volt nemzeti párttal együtt s az 1906-i általános választások alkalmával e párt programja alapján nyerte el Zombor város mandátumát. A IX. bíráló bizottság tagja.

Hadik Sándor gróf.

1865. május 8-án született **Palóczon** mint **Hadik Béla** gróf és **Barkóczy Helén** grófné harmadik fia. Középiskoláit **Kassán**, felsőbb tanulmányait pedig **Budapest** en és a külföldön végezte. A politikai életben nem vett részt 1905 ig, a mikor az általános választások alkalmával a köböküli kerület diszidens programmal képviselő évé választotta. Nemskóra lemondott mandátumáról. 1906-ban az apatini kerület küldte a képviselőházba alkotmánpárti programmal. A függő á lamadosságokat ellenőrző bizottság rendes tagja.

Lányi Mór.

1866. augusztus 1-én született **Aradon**. Tanulmányait **Aradon** és **Budapest** en befejezván, közgazdasági pályára lépett. Vezető igazgatója és elnöke több bácsbörögymegyei pénzügyintetnek. A Délvidéken számos telepítést és parcellázást hajtott végre és több iparvállalatot létesített. A közgazdasági irodalom terén is működik. Neje: **Nádor Eszti**. Az 1906. évi általános választások alkalmával a regőcei kerület függetlenségi és 48-as programmal képviselőjévé választotta. A zárszámadás-vizsgáló bizottság tagja.

melabus nőtákat, melyek oly sok könyűt facsartak ki szememből.

— Nem, nem, Marie — szölt az ifju, miközben szerelmitasan nézett a leányra — esküszöm, hogy soha senkinek hegedülni nem fogok. De magának nem szabad engem elhagynia.

— Köszönöm, Bandi. Igéretében, esküjében bizom. Most már nyugodtan halok meg. — Tovább nem folytathatta, mert a távol atyja hangját hallotta, aki a hívős idő miatt szobájába hívta leányát. Melegen megszorította a fiu kezét s távozott.

Szegény Bandi, támoltyogva ért haza, ráborult hegedűjére és sirt, zokogott.

Oh, hogy szerette ő a kis Marie hófehér lelkét, hogy vonzódot hozzá, imádatlalt csüngött azon a sápadt leányon, pedig tudta ő azt, hogy boldog sohasem lesz vele. Hisz születőitől oly sokszor hallotta, hogy a kis Mariéra is az a sors vár, mi szegény anyjára. Nem is vágyódott ő másra, mint Marie közelében lenni, látni őt, neki játszani s a játékban lelkével egyesülni. De a mai beszéd után érezte, hogy ez a lélek elrepül nemsokára és azért sirt, zokogott.

A mindennapi hegedűjátékok folytatódtak, csak hogy most már a néni is résztveit azokon. Őizte a kis Mariét. Késő volt, az ő lelke egybe volt már forva Bandijével s ő nem is vágyott egyébre.

Olaszország napfényes ege alatt, hol örök tavasz virul, myrtus és narancsbokrok árnyékában ül egy sápadt leány. Mellette egy erős, idősebb barna férfi áll s gondosan terit vállára egy kendőt.

Mihálovits Endre.

1859. november 28-án született Ujfuttakon, középiskoláit Ujvidéken járta, ott tette le az érettségi vizsgát is. Theologiai tanulmányait a budapesti és kalocsai szemináriumban végezte. 1884-ben pappá szenteltetvén, Haynald érsek Bajmokra káplánná nevezte ki. Onnan Tielre került, mint ideiglenes adminisztrátor, aztán pedig mint az elemi iskolák hitoktatója Zomborba. 1892-től kezdve mint a zombori elemi iskolák helyettes igazgatója működött. 1895-ben a Fernbach-család mint kegyuraság előterjesztésére Császká György temerini plébánosává nevezte ki, a mely állásban most is működik. Az 1905-iki általános választások alkalmával diszidens programmal képviselő-jévé választotta az óbecsei kerület, a mely 1906-ban újra megválasztotta. A közoktatási bizottság tagja.

Ertl János.

1862-ben született Hodságon. Középiskolai tanulmányai befejezésevel a kereskedelmi pályára adta magát és kereskedelmi iskoláit Budapesten végezvén, részben kereskedelmi és gazdasági ismereteinek kiegészítése végett, részben üzleti ügyekben több rendbeli külföldi utazást tett. Képviselővé az 1905-iki általános választások alkalmával szülőföldjének kerülete választotta meg szabadalvú programmal. Ugyancz év végén csalakozott az alkotmánypárthoz és az 1906-iki általános választások alkalmával e párt programja alapján nyerte el a hodsági kerület mandátumát. A földművelésügyi bizottság tagja.

Fernbach József.

1864. márcz. 10-én Apatinban született. Kereskedelmi és gazdasági akadémiát végzett s aztán leszolgálta önkéntesi évét a lovasságnál Szolgálatonkívüli honvédszázadnagy Bácsmegyei nagy kiterjedésű birtokain gazdálkodik és éleken részt vesz minden közeleti ténen. Vármegyei bizottsági tag. Az 1892—1897-ik országgyűlésen már képviselte a kerényi kerületet nemzeti-párti programmal; a nemzeti párttal együtt csatlakozott 1905-ben a függetlenségi párthoz és 1906-ban e párt programja alapján nyerte el a kerényi kerület mandátumát. A közlekedésügyi bizottság tagja.

Dr. Lovász Andor.

1861. október 14-én született Zentán. A gimáziumot Zomborban, a jogot Budapesten végezte, ugyancsak Budapesten tett ügyvédi vizsgát 1898-ban. 1888-tól 1891-ig Zombor sz. kir. város aljegyzője, 1891-től 1898-ig Zentán városi ügyész volt. Ez időtől kezdve ügyvédi gyakorlatot is folytat. 1898 óta nős; neje szül. Tripolszky Erzsébet. 1905. nov. 17-én elnyerte a Bartha Miklós halálával megüresedett zentai mandátumot függetlenségi és 48-as programmal s az 1906. évi általános választások alkalmával Zenta város újból megválasztotta.

Irma grófné.

— Daudet Alphonsetől —

„D' Athis Károly író tisztelettel értesíti, hogy Róbert nevű fia született. A gyermek jól érzi magát.“

Már vagy tíz éve, hogy Páris művészei és írói ezt a finom papírra nyomott értesítést kéz-

hez kapták. D' Athis Károly volt a grófi család utolsó sarja és ámbár még ifjú, költői nevét már egész Franciaország ismerte.

— A gyermek jól érzi magát —
És az anya? — Róla nem emlékezik meg a jelentés. Az egész világ ismerte a történetet. Ven vadász gyermeke, mint modelle Fallé Irma nev alatt ismeri Paris; képeit az összes kiállításokon ott találjuk. Egész különös szépség volt, pástorleány, görög vonásokkal.

Egy szép éjjel D' Athis az operabálon együtt volt vele, vele vacsorázott — es ezt a vacsorázást két évig folytatta. Irma állandóan ott élt a költőnél, részvett gondolataiban, cselekedeteiben, de a jelentés elég tisztán mutatja Irma szerepét a házban. Tényleg ebben az „ideiglenes háztartásban“ az asszony csak gazdasszony, aki nagy gondal látta el az arisztokrata költő háztartását. Lepésről-lépésre bizonyította Irma, hogy nélkülözhetetlen akarla magát tenni a költőnél. Tul műveletlen, tul egyszerű, semhoggy megértette volna D' Athis nagy tehetségét, kit költőmenyei francia Tennysonná tettek; azonkívül tul atacsony sorsból küzdötte fel magát, ugy, hoggy megmaradt közte és a költő között a viszony, a mi a paraszt és a földesur között van. A gyermek születése nem változtatott semmit a rendelt helyzetben.

Amint az özvegy D' Athis Mons grófné, egy előkelő hölgy meghallotta, hogy urakája született, kit atyja törvényesnek ismertetett el, forró óhaja az volt, hoggy lássa és megcsókolhassa a kis vicomtest. Ered kelemetlen volt reá, Maria Amália királynénak volt telovasonőjére, hoggy a hies név örököse olyan anyától származott; de ha visszagondolt a jelentés szövegére, megnyugodott, el akarta hitelni magával, hoggy az a teremtés (az anya), egyáltalán nem is létezik. Ha a gyermekhez ment, ugy választotta ki az időt, hoggy biztos volt abban, hoggy fiánál senkit sem talál, olyankor megcsócolta, összecsócolta a csöppséget. Nagyanya kedvenczévé, ideáljává tette. Amint mindig, ugy ebben az esetben azt mondta a nagyanya, hoggy csak azért akar még élni, hoggy láthassa kedvenczét felnövekedni.

A midőn a kis vicomte felnövekedett, szüleinek lakásában új beosztás történt. Ha az öreg grófné cseppet — mert nem akart felhagyni látogatásaival — Irma felülés nélkül eltávozott a lakószobából. Gyakran elvitték a gyermekét nagyanyjához látogatóba is. Ily módon elkényeztetve a két anyától, mindkettőjüket nagyon szerette. D' Athis e közben nagyon elfoglalták munkái. Költői hírneve nőttön-nőtt, de ez nem tette tulbüszkév. Imádtá Róbertjét, istenítette. Az egész világot azzal kürtölte tele, hoggy a fiu egyedül az övé.

„Szeretném, ha már egyszer megházasodnál“ — szólott egyszer hozzá az öreg grófné.

„Hát a gyermek?“

„Amiatt nyugodtan alhatsz; Ismerek egy fiatal leányt, a ki bár szegény, de előkelő származásu és tisztel téged. Ugy sikerült rendeznem a dolgot, hoggy megismerkedett Róbertkéval és most már jó barátok. Házaságod első évében különben magamnál tartom a fiucska és hoggy később hogyan lesz, azt majd még meglátjuk.“

— És Irma — ez a leány? dadogta zavartan a költő.

— Pah! — mosolygott a grófné. Hoz-

mányt fogunk neki adni és hamar fog férj találni. A párisi kisémberek nem veszi azt oly szigoruan.“

Még aznap este beszélt erről Irmával, ő, a ki soh'sem volt szerelmének bolondja; a leány — megfelelően alárendelt szerepének szó nélkül beleegyezett D' Athis néhány nap mulva — egy látogatásból hazatérve — nem talált senkit lakásán. Irma megszökött és magával vitte gyermekét. Sokáig hiába kerestette őket, mig végre rájuk akadtak a rambouilleti erdő egyik dűledező konyhájában. Midőn ide belépett a költő, ott látta selyembe csipkébe öltöztetett fiát, a vén, erdőkerülő vadász térdén . . .

Nagyon elámul e képen. Komikus oldaláról vette a dolgot és előkészületeket tett, hoggy haza vigye Irmát és Róbertet. De a leány nem akart beleegyezni. Előldözték eddigi tűzhelyéről . . . jó, elment, gyermekét magával vitte. Ez magától értetődik. It nem használ kérés, rábeszélés . . . Addig nem egyezett bele a visszatérésbe, mig a költő meg nem ígerte, hoggy nőlten marad. Még ezután is több kiáótést tett. Tulsokáig elfeledték, hoggy ő Róbertnek anyja. Nem tetszett neki többé az az elrejtözés, ha az öreg grófné jött; a helyzet elviselhetetlené vált reá nézve Ugy beszélték meg, hoggy a gyermek mindennap meglátogalja nagyanyját, de a grófné nem jó többet fia lakásába.

Valódi kinszenvedés kezdődött most a nagyanya részére.

Irma mind g talált kifogást, hoggy otthon tarthassa fiát. Egyszer leasett, majd hideg volt, majd eső esett. Később a szabadban kellett idejét töltenie, tornászni, lovagolni járt. Igy nem látta unokáját a szegény öreg. Kezdetben fiának akart panaszkodni, de a nők mesterek a kis háborukban, cseleik kiszámíthatatlanok. A költő sehoggysem tudott Irmán kivetni valót találni, az öregasszony pedig napról-napra unokáját várta. Hosszu idő mult el . . . Végre sikerült neki az utcán találkozni Róberttel; gyorsan megcsókolta, hízlegéssel halmozta el, de az anyai szeretetnek nem elég ilyen rövid idő: a grófné sem elégedett meg ennyivel.

Időközben Irma — mint a gyermek oltalmazója, ápolója — utat talált az apa szívéhez. Már ő volt a ház feje, ő fogadta a vendégeket, ünnepélyeket rendezett, egyszóval azt a szerepkört töltötte be, mely rendszeren a ház urnőjét illeti meg. E mellett nem felede el az elhunalt időket, meg-meg kérdezte néha fiát — természetesen Károly jelenlétében — vajjon emlékszik-e még Lallé ragyogó konyhájára, akar-e visszamenni oda. Igy, emlegetve a távozás még egyszeri lehetőségét, megerősítette állását a házban is gyakran tett megjegyzéseket, melyek sejteni engedték, hoggy reméli, hoggy neje lesz a grófnak.

Még öt év mult el, a meddig grófné lett — de megis azzá lett végre! Sikerült neki keresztülvinnie! Egy szép napon remegve állított be d' Athis édesanyjához. Bejelentette, hoggy nőül veszi kedvesét és ime a lehető legnagyobb örömmel fogadja e kijelentést a volt udvarhölgy, ez volt az egyetlen módja annak, hoggy visszatérhetett fia lakásába és ott lehet az édes Róbert társaságában. Tényleg nem volt boldogabb teremtés a világon a nagymamánál a fiatal házasok mézesheti alatt. A frigyét mekövte, Párisból távozni akart a költő — szégyelte magát. És mert a fiu, aki nem akart távozni anyjától — volt a mérvadó, mind oda mentek, a hol Irma otthon érezte magát. Elmentek Sallé nagypapához. Különös egy élet volt itt. Ha lefeküdt a kis Róbert, odaültek a bölcső mellé d' Athis nagymama és Sallé nagypapó. Az örökké pipázó vadász, a puderos haju udvarhölgy összebarkoztak. Párisból a legdrágább játékszereket hozatták neki, Sallé kis pipákat faragott neki és a kis trónörökös nem tudta, melyik ajándékot részesitse előnyben.

Mind a négyen az ágyacska köré csoportosultak, boldogak voltak mind, kivéve a költőt. D' Athis arisztokratikus szelleme előkelő lénye nagyon szenvedett itt, az erdőben amióta Párisból eltávozott, nem dolgozott többé és a hálátlan Páris őt is — mint a legtöbb távozó — elfeledte De szerencsére itt volt imádott gyermeke és ha ez nevelti, nem gondolt többé az atya költői diadalaira, nem gondolt többé Fallé Irma multjára.

És mi lett ennek a különös színjátéknak a vége? A feketekereű jelentést kell csak megnézni, csak arra kell pillantani, a melyet néhány nappal ezelőtt küldtek szét és a mely végét jelzi ennek az igazán párisi izű kalandnak:

„D' Athis Károly gróf és neje fájdalomtól megtört szívvel tudalják Róbert fiacskájuk gyászos elhunytát.“

Mily szomorú látvány a négy szerencsétlen, a mint körülállják az üres ágyacskát . . .

Fordította: **Terényi Marcell.**

— Marie, gyermekem, talán nem jól aludtal, hoggy ma oly bágyadtan érzed magad?

— A csunya köhögés ismét igen gyötört és a lavor ismét vérrel telt meg Ugy-e apám, nem fogok már sokáig szenvedni? Ugy szeretnék már jó anyácskám nál lenni. De ne légy apuskám oly szomorú, mi ott is szeretni fogunk téged s kérni fogjuk az Istent, hoggy vigasztaljon meg.

— Ne beszélj ily szomorú dologról édesem, különben is a beszéd árt neked, inkább szenderegj itt, a jó meleg napugaras kertben. Jön is már az ápolónő, az örködni fog feletted, mig én reggelimet elköltöm.

— Menj, menj apám, de ne légy szomorú.

Marie, a kis Marie, tehát Olaszország napfényes ege alatt kereste a gyógyulást. Oh mily nehezen vált meg hazulról, attól a kies kertől, hol oly sokszor álmodozott, hol azokat az édes hegedűhangokat hallotta s melyeket ugy érezte, soha többé hallani nem fog. Vajjon megtartja-e Bandi ígérését az esküjét, melyet az őszkor a bucsuzásnál megújított, hoggy csak neki akar játszani s másnak soha.

Ezen töprengett busan. Majd így szólt az ápolónőhöz:

— Kérem, hozzon csak írószert s egy levélpapírt, csak pár sort szeretnék egy jóbarátomnak írni.

— Nem szabad kisasszony, mert növeli a bajt.

— Nem, nem árt már nekem semmi, no

tegye meg, nagyon szépen kérem; lehet, hoggy ez az utolsó kérésem.

Az ápolónő megszánta őt s teljesíté akaratát, hiszen tudta ő is, hoggy csak napok kérdése a kis Marie halála.

„Egy utolsó Istenhozzádot küld a kis Marie.“
E pár sort írta a papírra s átadta az ápolónőnek.

Majd a szobájába kísértette magát. Midőn megindult, a nap sugarai egy piciny felhő mögé bujtak, s ő soha többé meg nem látta őket.

* * *

Bandi naponta lázasan dolgozott a késő éjjeli órákig. A kis Mariétól való elválása óta egyedüli vigaszt könyveiben, tanulmányjaiban talált. Ma is annyit dolgozott, hoggy kimerült. Fáradian borult a könyvekre, az álom elnyomta. Egyszerre erős pattanás hangja ébreszté föl; izgatottan föl ugrott, s a falra tekintve, észrevelte, hoggy a hegedű hurjai elpattanok. Szomoruan, mely bánattól eltelve sóhajtott: „Szegény kis Marie, megtalálja-e enyhülését az enyhe délvidéken; avagy azért pattantak-e el a hurok, mert már semmi szükség se lesz reájok.“

Másnap megkapta Marié levelét s néhány órával később ezt a táviratot:

„Leányom az éjjel meghalt. Utolsó kérése az volt, hoggy halálát önnel tudassam.“

Lapunk mai száma a csütörtöki ünnep miatt korábban jelenik meg.

Városházai érsek a Délbácskában. Városházai Gyula kalocsai érsek most járja be a Délbácskát a bérmlás kiosztása végett. Mindenütt zajos ovációban részesítik a népszerű főpapot. Szépligeten zeneszóval, banderummal fogadták. **Bonyász** Simon jegyző lelkes beszéddel fejezte ki a lakosság szeretetét. Szépligetről Paripásra ment az érsek, ahova **Fernbach** Károly főispán, **Hipp** főszolgabíró, **Payerle** szolgabíró, **Bonyász** jegyző, **Egi** aljegyző stb. elkísérték. Lelkes ovációban részesítette **Szilbács** község is az érseket folyó hó 5 én délután fél 6-kor **Szépligetre** való utaztában a pályaudvaron tekintettel arra, hogy a községben csak hat család lakik, akik a katolikus hitvalláshoz tartoznak, annál meglepőbb volt, hogy a szakadó eső dacára valláskülönbség nélkül csak úgy özönlött a közönség az indóházba. Mocsárdurrogatások között érkezett be a vonat a fellobogó ott pályaudvarba a palánkai járás határának első állomásán, ahol **Hipp** Dezső főbíró a vonat rövid tartózkodási ideje miatt csak röviden, de igazi szószóki lével fogadta, mire **Himmelsbach** Gyuláné Göröncsér Gizella postamesternek, az egyedüli nő, akit a zuhogó eső nem riasztott vissza, egy rózsából kötött csokrot nyújtott át, melyet a főpásztor látható örömmel és kellemes meglepetéssel fogadott, mert **Szilbács** bizonyára erre nem volt elkészülve. Ott láttuk **Zarándy** Zoltán, a község jegyzőjét, akinek érdeme, hogy vilámgyorsan ünnepi díszítést öltöztet a pályaudvar közelében levő összes épületek, továbbá **Payerle** Nándor szolgabíró, **Szeberényi** Vilmos ág. ev. és **Popovics** V. Todor gör. kat. plébános is határos szavakkal üdvözölték az érseket.

Az ügyvédi kamara köréből. A szabadvai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. **Lánczi** Félix és dr. **Malagurszky** Fábian Sebestyén szabadvai és dr. **Balázs** Ignác újvidéki ügyvédet az ügyvédek lajstromába fölvette.

Megjutalmazott orvos. A belügyminiszter dr. **Ott** Konrád, Szeghegy község orvosát, a trachomabetegek lelkiismeretes és sieres gyógykezeléséért 200 korona jutalomban részesítette.

Házasságok. **Stein** Sándor újvidéki nyomdatulajdonos eljegyezte **Lázár** Margit kisasszonyt, **Lázár** Miksa zentai posta- és táviróosztály szeretőmellő leányát.

Bergel Leó zentai kereskedő eljegyezte **Frankl** Márta kisasszonyt Fiuméből.

Szagmeister Károly Szabadkáról eljegyezte **Babó** Klárka kisasszonyt Halasról.

Vezér Károly szabadvai honvédfőhadnagy nőül vette **Kaas** Antoniette urhölgyet.

Guszman Izsó kulai végrehajtó a napokban tartotta esküvőjét **Urn** Lujza kisasszonyval.

Ezer korona egy függetlenségi zászlóra. Özv. **Mészáros** Mihályné fiának, dr. **Kuczli** **Mészáros** Gézának elhunyt alkalmából 1000 koronát ajánlott föl a zentai függetlenségi pártnak egy beszerzendő zászló czéjaira.

A tanítószék köréből. Az érsek **Preis** Józsefet Bajmokra tanítóvá nevezte ki.

A zombori ügyvédegylet e hó 23-án a Vadászkiút szállóban estélyi rendez.

Egy zombori gör. kat. hittanár plébános választás alatti. A Bolyarics Gábor gör. kat. esperes elhunytával megüresedett mohácsi gör. kat. plébánosi állást a napokban töltik be. A megválasztásra — mint értesülünk — legtöbb kilátása van **Sztratinovics** István zombori szerb képezői hittanárnak.

A Margittaszigeti Árvédelmi Társulat és a szeremleiek. A Margittaszigeti Árvédelmi Társulat június 6-ikán **Nemeth** Lipót min. biztos elnöklése mellett a társulat hivatalos helyiségben egyezségi tárgyalást tartott. A tárgyalás célja az volt, hogy a társulattá alakult érdekelt közt az egyesítés feltételei és módjai egyezségi megállapítást nyerjenek. Az egyezségi tárgyalás azonban eredményre nem vezetett, mert a szeremleiek továbbra is ragaszkodtak azon álláspontjukhoz, hogy a szeremlei védgát költségeihez a többi érdekelt is járuljon hozzá és nem tartották elfogadhatónak a földművelési miniszternek azon ajánlatát, hogy 100.000 korona segély ellenében a védgát fentarásainak költségeit önállóan fedezzék. Ilyformán a miniszter lesz kénytelen dönteni a szeremlei védgát költségei-

hez való hozzájárulás kérdésében, valamint abban a kérdésben is, hogy az adó visszatérítések az egész társaság vagy az egyes érdekeltiségek javára számoltassanak el.

Adótlisztból színész. **Sugár** (Schubert) Márton volt újvidéki posta és táviróosztály a színészpályára lépett. Ugylátszik nagy a tehetsége, mert a Népszínházba szerződtek.

Sztrájkoló rendőrök. A szenttamási rendőrök valamennyien lemondtak állásukról, mert nem hajlandók az eddigi havi 36 koronáért szolgálni. Az előjáróság — mint értesülünk — a fizetésjavítás mellett foglal állást.

A zomborvidéki tanítóegylet e hó 7-én tartotta meg rendes évi nagygyűlését, melyen dr. **Steetz** György apatini plébánost kanonokká történt kinevezése alkalmából melegen üdvözölték. Ugyancsak melegen üdvözölték táviróosztályt küldték **Apponyi** gróf miniszternek és **Városházai** Gyula érseknek. Pedagógia felolvasást tartottak **Gräff** István és **Karavits** István.

Megsemmisített városi bizottsági tagság. Az újvidéki közigazgatási bizottság — felebebes folytatán — megsemmisítette **Raubstern** Mór és **Loschitz** Miksa városi bizottsági tagságát. Helyükbe — mint legtöbb adófizetők — **Ott** Mór és **Mijátovics** Milos kerültek.

Sulyos baleset. Zentán **Mester** Lajos ottani földbirtokos kocsiúton közben kiesett a kocsiból s oly sulyos sérülést szenvedett, hogy egyik karja eltört.

Belépés a függetlenségi pártba. **Szalay** Lajos újvidéki polgármester, a tavalyi általános választások alkalmával szabadelvű párti programmal választották meg, belépett a függetlenségi pártba.

A József kir. herceg szanatorium petróci fiókja. Dr. **Gerich** Endre elnöke alatt f. hó 8-án megtartott gyűlésen megalakult a „József kir. herceg szanatorium egyesület” petróci bizottsága. Megválasztották: Elnökül **Pintérovics** Jenőné, alelnök dr. **Gerich** Endréné, titkár **Garay** Endréné, orvos dr. **Gerich** Endre, pénztárnok **Feldmann** Árminné, ellenőr **König** Adolfné. Választmányi tagokká: özv. **Ferenczy** Istvánné, **Steiner** Lipótné, **Csaják** Jánosné, **Hyl** Sándorné, **Hoffmann** Margit k. a. és **Szegyori** Endréné. Áldás kísérje működésüket!

A Bácsmegeyi Irodalmi Társulat e hó 17-én, vasárnap tartja alakuló ülését.

A bacsmegeyi tanítóegyesület választmány a múlt szombaton ülést tartott Szabadkán **Molnár** Ferenc elnöke alatt, a központi elemi iskola körében. A folyó évi nagygyűlés helyét és tárgysorozatát állapították meg elsősorban. A közgyűlés Szabadkán lesz augusztus hó második felében. Tárgy orozatából kiemeljük **Gubicza** bezdáni tanítónak a slójd köréből tartandó gyakorlati tanítását. Dr. **Novák** József az iskolapadokról fog előadást tartani egészségi szempontból. **Meznerich** Ferenc az új tantervet és utasítást ismerteti és mellátja. Elhatározta továbbá a választmány, hogy **Gräff** Nikáznak kir. tanácsossá történt kinevezése alkalmából, nevezetnek Bácsmegeye és kihatásában Magyarország népevelése ügyében szerzett elévülhetlen érdemeinek megörökítésére nagyobb-zabásu kulturális alapítványt létesít, **Gräff** Nikáz nevére.

Aki kóborlásban leli örömét. **Oszivácz**ról jelentik: Már egynehány hete, hogy **Teuchmann** Sebő eltűnt **Oszivácz**ról. Senki sem tudja, hogy hol, merre jár. Nyugtalan vére hajtja mind tovább, tovább. A zombori főgymnáziumban jól ért segített. Sokat vártak tőle. A postahivatalhoz szegődött. Hol otthagya, hol megint hozzásegődött. Míg egyszer végleg el kellett hagynia. Majd a közigazgatási pályához kötötte magát. De nyugtalan vére tovább űzte. H. jóra ült. Amerikába vitorlázott. Időközben meghalt az atyja. Hazajött. Gabonát vásárolt és sört árult nyagban. Úgy látszott, mintha megállapodott volna. De csak nem tudott maradni. Bar sok korcsmáros vásárolt sört tőle, még sem tudott megmaradni. Egyszerre hire kelt, hogy **Teuchmann** Sebő egy erősebb muri után ismét elhagyta a szülői házat. Azóta nyoma veszett. Özvegy anyja várja, hogy mikor jön ismét haza.

Három bemutató. Nemrégiben mutatták be a kolozsvári Nemzeti színházban **Wido** Oszkár „Salome” és **Heyermans** Herman „Achasvéros” című egyfelvonásos színművét **Ver** Pál, lapunk munkatársa fordításában. E két fordításról így ír a kolozsvári „Ujság”: „A fordítás egy fiatal városi fió munkája, aki valóban érdemes munkát végzett. Irodalmi stílus és drámai erő jellemzik még a fordítást is, amely teljesen méltó a nagy szerzőkhöz.” **Ver** Pálnak a „Párbajhős” cz. egyfelvonásos eredeti vígjátékát pedig a budapesti városligeti nyári színpad hozta színpadra nagy sikerrel a napokban.

Gyilkossági kísérlet testvéri szeretetből. **Lódi** László által elkövetett szándékos emberölés büntetének kísérlete felele felett mondott hétfőn ítéletet a szabadvai esküdtbírószék. **Lódi** László bács-feketehegyi földműves — mint annak idején megírjuk, — ez évi február 27-én éjjel 10 óra tájban az öcsésével vadházasságban élő özv. **Kasza** Sándornéra rálőtt, de minden ölési szándék nélkül. **Kaszáné** két év óta élt vadházasságban a nálánál hat évvel fiatalabb **Lódi** Mátyással. Eleinte elég jól éltek, később azonban gyakoriak lettek a czivódások és az asszony rosszul bánt a fiatal **Lódival**, ki emiatt bátyjának többször panaszkodott. Február 27-én este beállított vádlott-hoz **Tisza** Szabó János azzal, hogy öcsését ismét megverte özvegy **Kaszáné**. Vádlott erre elhatározta, hogy elmegegy es haza hívja testvérét az asszonytól, majd megél az önlétele is. Ezen útjára magával vitt egy két csövű Lancaster fegyvert. Özv. **Kaszáné** házkapuja zárva levén, **Lódi** a szomszéd ház falán mászott át hozzájuk. Betértén a szobába, a fegyvert azonban kívül hagyta, akkora már ott szent volt a béke. Kérlette fivérét, hogy jöjjön haza, ez azonban nem akart. Vádlott ezután eltávozott. Amint kiért az udvarra egyszerűen elfutotta a méreg, mert eszébe jutott, hogy ez az asszony el lehet láz alól az öcsését, mint ahogyan az első urat is elemészette. Annál inkább gondolt erre, mert fivére az utóbbi időben két ízben is gyanús körülmények között megbetegedett. Ahogy ezt így magában gondolta, felkapta a fegyvert és az ajtó üvegablakán át az asszonyra lőtt, kinek jobb vállát találták a sörtek, mincképpen az 38 napig fekvő beteg volt. A hétfői tárgyaláson **Lódi** László a fivére iránti szeretettel védekezett, s azzal, hogy neki nem volt szándéka az asszonyt megölni, hanem azt crös felindulásában követte el. A vád és védekezés meghallgatása után esküdtek verdiktje alapján, előre megfontolt emberölési szándékot látván fenntörni, 3 évi börtönrre ítélték.

Véres verekedés. Mint titeli levelezőnk írja pünkösd vasárnapján a bezárásra már rég megereit rosszhirben álló korcsmában **Mészáros** József, **Pál**, **István** és **György** testvérek, **Takács** István és **András** valamint **Szűcs** Antal legényekkel parázs verekedést rendeztek, melynek az lett a vége, hogy **Szűcs** Antal könnyebb, **Takács** István pedig életveszélyes sérülést szenvedett.

A lokalpatriotizmus F. hó 6-án **Atyimov** István, **Szekulics** Demeter és **Szentivánácz** Mirkó alsó-kaboli lakosok **Navkov** Miksa felső-kaboli lakost azért, mert az Alsó-kabola mert jönni mulatni, úgy megverték, hogy hosszabb ideig lesz kénytelen az agyat nyomni.

A Tiszába fullt. **Jerkov** János 22 éves fiatal ember Titelen e hó 7-én a Tiszaparton volt marháit a vizből ki akarván hajtani, lóra ült és a marhák után ment. Lova azonban gödörbe jutott, ő pedig a lóról leesvén — mint levelezőnk írja — a vízbe fulladt.

Érdújhelyi plébános rágalmozóját elítélték. A „Népszava” című napilap f. évi május 21-iki számában ezen a címen **Csonka** Dániel asztalossegéd egy cikk telt közzé, a melyben erősen megtámadta **Érdújhelyi** Menyhért zentai plébánost azért, mert ez az általa szerkesztett „Összetartás” című lapban elítélte a szocialista munkások bérbarczát. **Csonka** Dániel az említett cikkben a többek között azt állította a plébánosról, hogy úgy hazudik, mintha könyvből olvasná és nem írta. A plébános ezért **Szappon** Gerő dr. ügyvéd útján sajtóper indított **Csonka** Dániel ellen, kinek ügyét ma tárgyalta a budapesti büntető törvényszék **Sárkány** bíró elnöke alatt. A vádlott a valódiság bizonyításának megengedését kérte, ezt azonban a törvényszék nem engedte meg s **Ladányi** Ármán dr. ügyvéd védelme után **Csonka** Dánielt bűnösnek mondta ki a becsületsértés vétségében és ezért 70 korona pénzbüntetésre ítélte.

A kinek utjában van a füle. Titeli levelezőnk írja a következő esetet: Amióta **Krisztus** urunk a földet elhagyta, az emberiség azon hiedelemben van, hogy csodák nincsenek és többé nem is lesznek. Eme hiedelmet azonban az elmúlt napok egyikén Titelen lejátszódtott esemény — azt hiszem — teljesen megczáfolta, mert halottá-e már valaki, hogy egy ember akaratlanul — hisz' még akarni is lehetetlen — saját fülét az ajtóval oda csukja. — Ez az eset Titelen mégis megtörtént, **Gelinok** József cipésmesterrel. Ugyanis, amidőn ebédelni hívták, egyszerre csak jajveszékelt, mire a majszterné, legények és inasok oda szaladtak, hát uram fia, mit látnak? A majszter uram az ajtó közé csipett füllel az ajtóhoz volt szorítva és jajgatott. Hozzátorzó hírtelenében nem tudták mi a baj, míg végre szegény megcsipett ember megmagyarázta, mire hitvese az ajtót kinyitotta s így kellemetlen helyzetéből megszabadította. Az eset hogy és mint történt, senki sem tudja.

Latinovits Pál beszédel a mult héten hagyta el a sajtót. A könyvről több fővárosi és vidéki lap kedvezően nyilatkozik. A *Budapesti Hírlap* vasárnapi számában ezt írja:

*„Egy gazdag, hasznos és sokoldalú közéleti pálya ékesen szóló heroldja az a gyűjtemény, a mely Latinovits Pálnak, Bács-Bodrogmegye és Zombor város volt főispánjának összegyűjtött beszédeit foglalja magában. Nevezetes és kevésbé nevezetes tárgyi s személyi mozzanatok szolgáltatnak alkalmat e rövid, velős és igazán a legjobb magyar hagyományokon nevelkedett magyar szónoklatok elmondására. Belőlük az utolsó öt év politikai és kulturális története, országos és helyi eseményei jellemző vonásokban domborodnak ki. A gyűjteményt *Pető Lajos* a bácsmegye felelős szerkesztője rendezte sajtó alá. A könyv ára tiz korona“*

A zentán megjelenő „Összetartás“ így ír könyvről:

„Pető Lajos, a Bácsmegye szerkesztője sajtó alá rendezte Latinovits Pál volt bácsmegyei főispán beszédeit és azok most hagyta el a sajtót. Az összegyűjtött beszédek élénk világot vetnek Latinovits sok oldalu és értékes közéleti, különösen közigazgatási és közgazdasági tevékenységére. Bennünket, zentaikat még különösen azért is érdekelnek, mert közülök négyet a mi érdekünkben mondott el. Háromat három miniszterhez: Széll Kálmánhoz, gróf Khuen Héderváry Károlyhoz és báró Fejérváry Gézához, a zentai vashíd államsegélye érdekében. Egyet 1902. aug. 15-én a zentai mezőgazdasági kiállítás megnyitása alkalmából, egyet pedig Zenta város díszpolgárává történt megválasztásakor mondott. Ezek a beszédek tehát egykor Zenta város történelmében is jelentékeny szerepet fognak játszani.“

A dicséret hangján emlékezik meg a könyvről a Palánkán megjelenő „*Bácskai Hírek*“ is.

A zentai vashíd. A kereskedelmi miniszter legújabbj rendeletével Zsigmondi Béla mérnök, vállalkozónak még a szerződés jóváhagyása előtt, de saját felelősségére megengedte a vashíd építésének megkezdését. Együttal értesíti a várost, hogy a híd építési munkák ellenőrzésével Tiszay Géza kir. mérnököt, az összes munkálatok felett való főfelügyelettel pedig Szántó Albert miniszteri osztálytanácsost bízta meg. Az építést vezető mérnök részére havi 320, a felügyelő részére pedig havi 300 korona átalányt állapít meg a város terhére. A rendelet különben tudomásul vétel végett a legközelebbi városi közgyűlés elé terjesztett.

A Bácsmegyei Kör évi rendes közgyűlését június hó 18-án, hétfőn délután 5 órakor a kör hivatalos helyiségében tartja meg. A tárgysorozat ez: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkari jelentések és előterjesztések. 3. Tiszti jelentések. 4. A számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Az 1901—2. évi számadás, költségvetés. 6. Tisztújítás. 7. Indítványok. A közgyűlést megelőzőleg f. hó 16-án, szombaton délután 4 órakor választmányi ülés lesz.

A bajmoki izr. templom felavatása. F. hó 17-én délután 5 órakor fogják felszentelni a bajmoki új izraelita templomot. A felszentelési ünnepen azonban részt fog venni nemcsak az izr. hitközség, hanem a környék izraelita vallású polgárai, valamint a szomszéd községek előjárósága. Az ünnepély megnyitó beszédét *Szutrély Lipót*, a járás főszolgabírája mondja, a felszentelési szertartást pedig *Singer Bernát dr.*, szabadkai főrabbi végzi. A vallásos szertartások befejezése után este 8 órakor a *Lichtneckert*-vendéglőben társas vacsora lesz.

Az ivás vége. Zentáról jelentik: A pálinkának az elmúlt csütörtökön ismét meg volt a maga áldozata, mely ezúttal egy ember életét kívánt áldozatul. Smetena János és Babarcsi Antal hidépítésnél alkalmazott munkások csütörtökön az esős idő miatt dolgozni nem tudtak s szabad idejüket arra használták fel, hogy ihassanak. Valamelyik buikban a délelőtti órákban alaposan beszédtek a jófajta spiritusból s dél felé, midőn már a gőznek hatását mindketten érezték, hazafelé ballagtak özv. Borbélynéhez, ahol szálláson voltak. Odahaza azután abehelyt, hogy lepihentek volna, ismét a spiritushoz láttak. Ivás közben valami felett összediskuráltak, aminek következtében majd emberhalál lett a vége. Ugyanis Babarcsi valamivel fejbevert Smetenát, aki erre annyira dühbe jött, hogy előrántotta bicskáját s azt kétszer markolatig döfte ellenfelébe. Babarcsi a szurás után nyomban összeesett és szó nélkül

meghalt. Smetena látva ellenfelét, hogy összeesett, azonnal a rendőrségre szaladt s bejelentette, hogy egyik munkástársát megszurta. A csendőrség nyomban megjelent a hely zínén, ahol Babarcsinak már csak kihült tetemét találta. A hatóság közbenjötté mellett a szerencsétlenül járt munkást pénteken a kora reggeli órákban felboncolták, a bonczoló orvos szakértők konstatálták, hogy Smetena ellenfelének a szívet szurta keresztül Smetenát a kihallgatás után a csendőrség a járásbírószághoz kísérte át, ahol Jakó vizsgálóbíró nyomban kihallgatta s kihallgatása és a vizsgálat megejtése után a szabadkai kir. ügyészséghez való átkísérését rendelte el Smetena beismerésben van, de melegségére azt adja elő, hogy tettét beszámíthatatlan állapotban követte el, ő nem akarta ellenfelét megölni. A szerencsétlenül járt munkás fiatal özvegyet és öt kiskorú gyermekét hagyott hátra.

A szabadkai tanítók a tanfelügyelő ellen. A következő szabadkai tudósítás nem valami szép színben tünteti föl az ottani tanítóknak a királyi tanfelügyelővel szemben való viselkedésüket: A szabadkai iskolaszék dr. *Biró Károly* polgármester elnöklésével e hó 8-án ülést tartott, melyen nagy vitát keltett a kir. tanfelügyelőségnek azon átirata, melyben a tanfelügyelő amaz óhajának ad kifejezést, hogy jövőben az évzáró vizsgák a tanyákon is lehetőleg június hó 2-ik felében tartassanak meg. Ez ellen elsőnek is Kovács Mihály jegyző szólalt fel, kinek már 3 gyermeke tanító és pedig kettő tanyán; második ellenzője az átíratnak Meznertis Ferencz, a tanyai iskolák közvetlen igazgatója, akinek a tanyai tanítók a legműködősebb vazallusai és szavazói s akiknek így a tanév meghosszabbítása nem fog tetszeni. A felszólalás megütközést keltett a hallgatókban, mert szakemberektől eredt, akiknek a tanfelügyelőt minden törvényes intézkedésében támogatniok kellene. Kovács Mihály és Meznertis Ferencz nem akarják tudomásul venni az átíratot. Dr. *Biró Károly* kimutatja a népokt. törvény 54. §-ából, hogy a 8 havi szolgálóidő, mely a falusi és tanyai iskolákra szól, csak a minimális idő, mely nem zárja ki, hogy a tanév hosszabb is lehet a 8 havinál. A kir. tanfelügyelő átirata törvényes alapon mozog s így elnök indítványára tudomásul vétetett.

Bácskai karczos.

Szalay Lajos ujvidéki polgármester, aki tavaly Tisza István programjával lépett föl, belépett a függetlenségi pártba.

Hej! ez az *öz polgár mesteri* módon ért ahhoz, hogyan lehet népszerűségre és tartós közéleti szereplésre szert tenni.

Az ujvidéki főispánnak, a kit az ottani Magyar Casino azzal bántott meg, hogy főispáni installációján nem tisztelgett, a napokban szép elégtételt adtak. Az elégtételadás *Harsányi* kir. alügyész felfogása szerint történt meg.

A Magyar Casino tehát *harsányi*(i) hangon tüntetett a főispán mellett.

„A munkásokhoz“ czimen humánus szellemű, követésemelőtő felhívást intéz dr. Galambos Pál, aki cikkében többek közt ezt mondja: „... csak annak fogadjatok szót, aki *mesterségében a legkitűnőbb.*“

Tán csak nem *Kovács Huszka* plébánosra gondolt a cikkíró, mert az csakugyan *kitűnő* a — *mesterségében.*

Szabadka város a kormány tagjait diszpolgároká választotta meg. Az erről szóló oklevelek pazar fényvel való elkészítését *Morzsányi József* budapesti művészre bízták.

Minek ez a czifraság. Ezzel a diszpolgárság egy *morzsányit* se lesz értelmesebb.

A péterrével gomba. A napokban az a mezőgazdasági tekintetlen örvendetes hír járta be a megyei sajtót, hogy Péterrévén óriási mennyiségben terem az élvezhető, jó minőségű gomba.

Bizony ideje, hogy már egyszer egészséges gombára is akadunk; mert az utóbbi időben csupa *bolonlgomba* termelt a megyei közélet földjében.

A bajavidéki tanítóegyleti gyűlésen eszmegazdag, gyönyörű beszédben vázolta a tanító hivatását *Vojnits Dániel apát.*

Aki oly nemesen vélekedik a tanítói hivatásról, mint a bajai *apát,* azt méltán szereti, becsüli a tanítóság, mint az *édesapát.*

Erdújhelyi Menyhért zental plébánosról azt írta *Csonka Dániel* szocziálta, hogy folyton hazudik. A bíróság azért súlyos büntetést mért rá. Dániel ur tehát a támadásra *csonkának* bizonyult.

Közgazdaság.

A zentai földművelő munkások kívánalmai. A zentai földművelő munkások mielőtt sztrájkba léptek volna, a következő kívánalmaikkal ismergették meg munkaadójukat:

2 tagu munkáscsalád megélhetése igénye:	
húsrá	20 fill.
szalonnára vagy egyébre	45 „
kenyérre	32 „
krumplira	18 „
zsirra	20 „
lisztre	20 „
tűzre valóra	20 „
só-paprikára	6 „
zöldségre	4 „
összesen:	205 „

Családfenntartó szükségletek:

házbérre	60 kor.
ruházatra	50 „
betegség esetére	30 „
élvezetre	30 „
adóra	10 „
szellemi táplálékra	10 „
összesen:	190 „

A munka szünetelés ünnepnapokkal együtt kitesz 166 napot, erre kell 328 kor. 30 fill. Az összes szükséglet tehát: 870 kor. 30 fill. Erre az átlagos évi keresetet véve, fedezet volna: 597 kor. 273 kor. 30 fill. hiján. Ezen hiányt a haramatos kukoricza földből és a nő egyéb keresetéből állítaná elő.

Napidíjak megállapítása:

A kapálásraapidij és koszt:

férfinek	3 kor. 20 fill.
nőnek	2 „ 40 „

munkaidő: kezdődik napkeltétől és tart naplementig, a mezőgazdaságban idő utáni órákra külön fizetendő óránként 32 fillér a férfiaknak és 24 fill. a nőknek.

A kapálásnál:

lánczonként 10 kor. és koszt, eke után 5 kor. és koszt.

Fű- és hero kaszálásnál:

napidij: 3 kor. és koszt, általában pedig holdanként 6 kor. és koszt.

Aratási kaszálásnál:

napszám: 8 kor. és koszt, a nőknek marokverésért 3 kor. és koszt.

Cséplési időtartamra:

napidij: a férfinek 5 kor. és koszt, a nőnek és a nőkhöz tartozó fiuknak 3 korona és koszt.

A kukoricza szedésnél:

napidij a férfiaknak: 4 kor. és koszt, a nőknek és a hozzájuk tartozó fiuknak: 2 kor. 40 fillér és koszt. Általában lánczonként: 16 kor. és koszt. Az őszi és téli hónapokra, illetve november, december, január, február, márczius, április hónapokraapidij a férfiaknak: 2 kor. és koszt, nőknek és a hozzájuk tartozó fiuknak: 1 kor. 60 fill. és koszt, — újabb intézkedésig aapidő: napkeltétől nyugtáig értendő

A gözcséplőgépeknél az etetőknak kérésük: 11 méter gabonát és pedig 8 mm. tiszta buzát és 3 mm. tavaszi és 1 öltőzet vászon ruhát.

Időtartalmat kikötünk 6 hetet, ha a cséplés a kikötőt időn túl tartana, akkor kérésük 5 kor.apidiját és kosztot.

Végül kijelentjük, hogy negyedéből kukoriczaföldet nem vállalunk, mert ez ugyis céltalan és ezen határozatunkat feltétlenül fentartjuk és kérjük a gazdaközönséget, hogy ezen kérésünket méltányolni kegyeskedjék, mi egyébként az önök kívánalmainak a normalis munkaidő ideiglenes elejtésével eleget tettünk, már azért is, hogy meglássuk, hogy mindeze kedvező ajánlataink mellett a helybeli munkásokat részesítik-e előnyben? A kukoricza a földet pedig harmadából kérjük.

Az aratási programból engedni nem bírunk — ugyis túl gyenge — azért azt változtatlanul fentartjuk és ide csatolva beterjesztjük; végül kérjük ezen méltányosan meghatározott díjszabásunkat elfogadni méltóztatásuk.

Hetivásár Monostorszegen.

A kereskedelmiügyi miniszter Monostorszeg községnek minden hét szerdáján sertés felhajtással egybekötött, de helypénzszedés nélküli hetivásárt engedélyezett.

Paprikakereskedők figyelmébe. A szegedi kereskedelmi és iparkamara értesíti a paprikával

oglalkozó kereskedőket, hogy a posta- és távirda igazgatósága kimondotta, hogy törött paprika csak azon feltétel alatt fogadható el postai szállításra, ha az a kiszóródást kellően megakadályozó szilárd tartályba (faláda, pléh vagy bádógdoboz) vagy pedig belül jobb minőségű papircsacskóba és kívül legsűrűbb szövésű oly zsák-szövetbe (vászonzacskóba) van csomagolva, melynek nyílásait át paprika még a belső papirburkolat sérülése esetén sem szabadulhat ki. Törött paprikát tartalmazó oly csomagokat, melyek nem az előirt módon vannak csomagolva, postai szállításra nem szabad elfogadni, hanem kellő felvilágosítás mellett a feladónak vissza kell adni.

Szerkesztői üzenetek.

S. Kód Oszkár, Budapest Egyik üzenetünkben arra kértük, hogy azon a napon, amikor Budapesten van, láogasson meg bennünket. Tegnap levele után nem kérünk több munkásságából. A beküldött két „mű” rendelkezésére áll; naponta 2—3 óra közt elküldhet érte.

S. T. Szabadka. Az illető a napokban volt Budapesten, de nem intézhette el.

Homér. A mostani viszonyok nem alkalmasak Szeptemberben visszatérünk reá

„Vágyam” Sorra kerül.
„Ezután már gyakran szölok.” De nem a mi lapunkban.

Többeknek Latinovits Pál beszéleit a múlt héten küldtük el mindazoknak, kik arra előfizettek

Sz. M. t. Dehogy tulás Olyan félczipó tényleg 8—9 forintba kerül, tehát ott olyat el se készítenek.

W. Gy—gy. A csütörtöki ünnep miatt ezuttal korábban jelenik meg lapunk, s e miatt a jövő számra kell használni. De azért okvetlenül küldje be.

N. G., Ujvidék Mihelyt aktuális lesz, intézkedni fogunk.

K. E. Kunbaj. Köszönet a multkorai értékes küldeményért. Igen kérjük, hogy a jövőben mindent ide, Budapestre méltóztatassék küldeni.

Bácskai jogászok, Balaton-kávéház Erre a furesa kérdésre bizony nincs módunkban válaszolni. Zomborban — úgy mondják — van a legtöbb

H. V., Baja. Alighanem ön nyerné meg a fogadást.

T. B., Zombor. Hisinger könyvéről azé t nem irtunk, mert megjelenéséről nincs tudomásunk. A szokásos példányt nem kapjuk meg.

Megjelent!!

Latinovits
Pál
beszédei.

Sajtó alá rendezte
PETŐ LAJOS.

Megrendelhető a „Bácsmegye” kiadóhivatalában (Budapest, Teréz-körut 2.)

A „LÓHERE” védjegyű THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb

foszforsavtrágya

az összes kalászos, lóhere, takarmány és kapásnövény, kertivetemény alá, valamint rét és legelő, főleg komló és szőlőkre.

Ezen thomassalak hazánkban, a legutóbbi években eszközölt trágyázási kísérletek alkalmával, kizárólag kitűnő eredményt mutatott fel.

Csak a „Lóhere” védjegyű thomassalak származik a csehországi Thomasművekből.

A „Lóhere” védjegy kezeséget nyújt az áru föltétlen tisztasága, idegen anyagoktól való mentessége és legnagyobb mérvű oldhatósága tekintetében.

Árajánlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosításokkal készséggel szolgál a

Csehországi Thomasművek eladási irodája,

Bécs.

Vezérképviselője Magyarországon:

LÁSZLÓ MARCZELL, Budapest, VI. Teréz-körut 22.

BOR.

Igen jó minőségű asztali bor, 60 hektó rizling és kövidinka, egészben vagy hordónkint jutányosan ELADÓ

MELKAI GYÖRGY bortermelőn!

SZABADKÁN,

I. kör, 52. sz. Kivánatra bővebb értesítést levélben. 2—6

1644 szám. kig. 1906.

Hirdetmény.

Ómorovicza község előljárósága bizonyítja, hogy a község képviselőtestülete 21—kgy: 1906 sz. határozatával a mintegy 4000 parcellát tartalmazó, ugynevezett szőlő földek és legelő illetmények újbóli felmérését és a határjelek pontos felállítását, ezekről pontos kimutatás és térkép készítését, — a melyben minden egyes parcella hossza és szélessége kitün-

tetve legyen, — határozván el, felhivatnak mindazon mérnökök, kik ezen munkálatot elfogadni óhajtják, ajánlataikat a község előljáróságához f. évi július hó 15-éig nyujtsák be.

Ómoroviczán, 1906. évi június hó 7-én

Pálich Antal,
jegyző.

Varjas Sándor,
bíró.

Kishegyes községtől.

Ad 1526 szám. 1906.

Pályázati hirdetmény.

Kishegyes község előljárósága 5 gyalogrendőri és 1 lovasrendőrvetetői állásra pályázatot hirdet.

Rendőrvetető fizetése 640 korona lótaritási átalány 240 korona, a rendőröké egyenként 440 korona, havi utólagos részletekben.

Kérvények 1906. június hó 25-ig adandók be a közs. előljáróságnál.

Kishegyes, 1906. június 9-én.

1—2

Előljáróság.

Szuperfoszfátot

STASSFURTI KAINITOT

szavatolt 12,4% tiszta káli = 23—24% kén-savas káli tartalommal

Stassfurti káli trágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kén-savas káli tartalommal

kovasavas kálit

(dohánytrágyázásra)

ovábbá mindennemű műtrágyaféléket, azonkívül rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállit a

„HUNGÁRIA”

Műtrágya, kén-sav és vegyi ipar részvénytársaság 164—

Budapest, V., Fürdő-utcza 8.

BR A U N A D O L F

KÖNYVNYOMDÁJA

— SZABADKÁN, CSAJKÁSFÉLE HÁZBAN. —

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelően berendezett

k ö n y v n y o m d á j á t,

hol mindennemű nyomtatványok szolid és pontos kiszolgálás mellett jutányos árban készülnek

Nagy választék a legújabb divatu eljegyzési és esküvői meghívókban

Mindennemű községi, ügyvédi és egyéb nyomtatványok gyorsan és pontosan jutányos árak mellett készülnek el.

☛ Könyv-, papir- és írószerkereskedés. ☛

**A Zalathnai kénkovand-ipar
részvény-társaság
Brassói kénsav-
és műtrágya-gyára**
ajánlja legjobb minőségű mindennemű
műtrágyáit

t. e. a gazdaközönség becses figyelmébe.
Ajánlatokkal készséggel szolgál a

KÖZPONTI IRODA
Budapest,
IV. Mária Valéria utca 7.
149-

Szőlőkaró.

Nagymennyiségű különböző hosszúságú,
különböző fafajokból készült (akác, tölgy és
fenyő) hasított, fűrészelt és gömbölyű KARÓK
mérsékelt áráért kaphatók

Lówy Károly szőlőbirtokosnál Piliny per
Salgótarján. 6-10

Eichbaum Mór

Kőfaragómester és Kőbányatulajdonos
Budapest, V., Lipót-körút 2

Nagy raktár az összes kül- és
belföldi márványok, sienyt és gránit

sirkövekben,

ugyszintén az összes használatban le-
vő **butormárványokban.** Telefon
291. szám.

Javítások épületeken és temető-
ben, ugyszintén felirat újítások a leg-
jutányosabban és pontosan eszközöl-
tetnek. 13-

Dr. Deák Imre

kir. törvényszéki orvos
fogorvosi és fogtechnikai műterme.
Ujvidék, Fő-utca, 28. sz. Telefon 112. sz.
Rendelés 9 órától 5 óráig.

A fogászat terén felmerülő összes munká-
latok műtermemben a legújabb vívmányok
szerint készülnek.

Fájdalom nélküli foghúzások, fogtömések:
arany, ezüst és porcellánban.

Hiányzó fogak vagy egész fog- orok pótlása
arany vagy kautschuk alapon.

Hidmunkák, arany koronák, ren-
detlenül álló fogak rendezése.

SZÁJPADLÁS NÉLKÜLI FOGAK.

Vulcanit fogsorok.

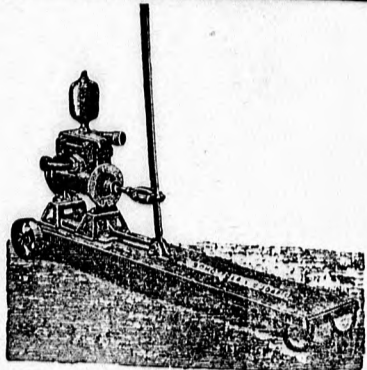
Vidékiek részére eszközözendő munkák ugyan-
azon nap készíttetnek el. 27-

Finom, tiszta, üde arcbőrt legbiztosabban a
„Viktoria creme“ haszná-
latával lehet szerezni és fenntartani.

Egy tégely ára 1 kor. nagyobb 2 kor.
Ugyanaz nappali használatra teljesen
zsirtalan 1 kor. és 2 kor.

Viktoria arcviz egy üveg
1 kor.
Viktoria puder fehér, rózsá-
és crem

szinben, egy doboz 1 k. 50 f.
Kaphatók: Szabadkán a Magyar ko-
rona című gyógyszerárban. 8-20

**Borszivattyúk és
borszűrők**

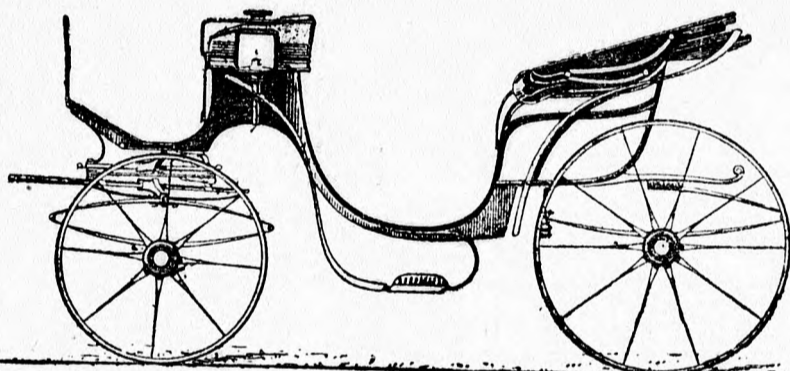
valamint az összes pinczefelszerelési cikkek, nevezetesen:

Amerikaigumi-tömlők, rézcsapok, borlefejtő edé-
nyek, szellőzők, bormérők. **Palackmosó,**
palacktöltő, dugaszoló és kupakoló gépek.
Parafadugók, ónkupakok, palackok!

Schottola Ernő

czégnél BUDAPEST, VI., Fonciér-palota.

Nagy képes árjegyzőket kívánatra ingyen és bérmentve küldöm meg.

BIHARI J.

kocsi-gyártó szabadkán.

Tisztelettel van szerencsém a
t. czímet értesíteni, hogy

Szabadkán,

VIII. t. ö. 54 sz. alatt közvet-
len a vasut állomás mellett, a
mai kor igényeinek teljesen
megfelelő

kocsi-gyártó és lópatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. cz. közönség becses figyelmét felhívni, hogy ezelőtt Budapesten
mint Bihari J. és testvére kocsi-gyártó czég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és
készítményeink az 1896. évi országos kiállításon kilet'ek tüntetve.

Az 1885. évben a Buda-
pesti Állatorvosi főiskolában a **patkolási** tanfolyamot sikerrel végeztem. Továbbá kü-
lönösen ajánlom saját gyártmányu

gummi kerekeimet. Mindezek előrebe' át'si azon roményre jogosít, hogy e téren
egy szakértelem, min' külesimá, a legmagasabb igényeknek

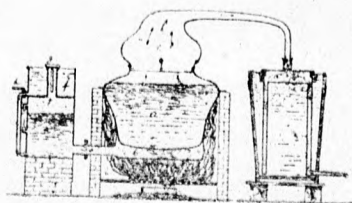
megfelelni képes vagyok. — Régi kocsikat ujakra becserelek. Átalak tásokat jutányosan készi-
tek. Képes árjegyzék ingyen. 25-52

Magyar királyi szabadalmazott

teljesen kozmamentes pálinka-főző Készülék.

1947-903 sz.

Ezen ujonnan feltalált készülékemmel seprő,
szilva vagy más sűrű cefreanyagból víz hozzáadása
nélkül is lehetetlen kozmás vagy füstös ízű pálinkát
főzni. Bővebb felvilágo itást és árjegyzéket erről és
másfajta pálinkafőzőkészülékről is adok: levélbeli
megkeresésre azonnal válaszolok. A legjutányosabb
árak mellett és a legszakyszerűbb elkészítésért teljes felelősséget vállalok.

Kovács Lajos rézműves-mester, Székelyhid, Bihar megye.

Delaware (piros) sima szőlővesszőre, mintegy 50,000 drbra, mely sa-
ját termelése, őszi vagy tavaszi szállításra megrendeléseket elfogadok. I.
osztályu 52 K., II. osztályu 40 K. ezer darabonként. Megrendelésnél 25
százalék előlegezendő.

RADITS LŐRINCZ PÉCSETT
1884. óta fennálló
kádár-telepe.

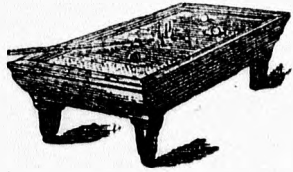
A kor követelményeinek megfelelőleg gazdagon felszerelt műhelyeivel és nagy dongafa-raktárával

versenyen fölül áll.

A legkitünőbb anyagból készít

boros, sörös és szesz hordókat, lajtokat, kádakat a legkisebbtől a legnagyobbig, bárminő mennyiségben, gyorsan, pontosan, lelkiismeretes kiszolgálás mellett a lehető legjutányosabb áron.

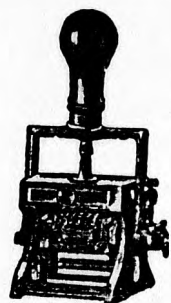
Elvállal úgy magános, mint üzleti vagy **Uradalmi pinczoberendezéseket,** javításokat s minden e szakmába vágó munkát. Kész hordókban állandó raktár. Meghívásra bárhol megjelen. 110 —

Márton István

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep,
SEGED, Boldogasszony-sugarat 58. sz.

Legujabb szerkezetű fordítható **tekeasztalok** jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. **Régi tekeasztalok** becsereklése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart dákókat és mindenféle kávéházi felszereléseket. Rajzok és költségvetések ingyen. 75 —

Hivatalos

bélyegzőket, pecsénymókat, keletbélyegzőt, számozó gépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az **Első magyar ruggyanta bélyegzőgyár és intézet:**

GEDULDIGER HUGÓ vésnök
Budapest, VI. Vaczi-körút 17. sz.
A Bácsme gyei
Gazdaszövetség szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

168 —

ALFA-SEPARATOR RÉSZV.-TARSASÁG BUDAPESTEN VI. LOMB-UTOZA 11.

Tejgazdasági gépgyár.

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.
Tejszövetkezetek és tejelepek berendezése.
Árjegyzék, tervek és költségvetések díjmentesen.
Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 600 első díjat nyertek. — Évi gyártás és körülbelül 60 000 darab. 125 —

Legujabb rendszerű

SZÉNSAVAS-

bor- és sörkimerő-készülékek, fűrdőkészülékek, (főltűnést kelthő gyógyeredményekkel) **hűtő- és jéggyártógépek** és telepek, **szikvízgyártógépek, teljes berendezések** és az összes e szakmába vágó szükségleti cikkek, továbbá **fémárúk,** nevezetesen **pincefölszerelési cikkek, staniol palackkupakok** kaphatók jótállás mellett, kitünő minőségben.

Dr. Wagner és Társai

egyesült gyárak, mint betéti társaság

Budapest, IX., Tinódy-u. 3. Bécs, XVIII.

Tömeggyártás, tehát olcsó áruk. — Kedvező fizetési feltételek.

Képes árjegyzék a gyár bármely osztályából ingyen és bérmentve küldetik. **Nagyobb vidéki városokban jártas képviselők kerestetnek.** 126 —

„SZINHAZ és ÉLET“

a legszebb magyar hetilap,

megjelen minden szombaton. Egyes szám 20 fill. Felelős szerkesztő: **VAJDA LÁSZLÓ.**

A vállalat igazgatója: **LENKEI ZSIGMOND.** 600 oldal! Több mint 1000 kép!

Szenzáció! szep „Színház és Élet“ felévi bekötési táblája! Diszes vázsonkkötésben kapható 1 kor. 60 fillérért a kiadóhivatalban, (20 fillér szállítási díj, ha postai kézbesítés kívántatik.)

Gyönyörű „A Színház és Élet két életének“ szesz kötete 600 oldalnyi terjedelemben. 33 füzet, több mint 1000 eredeti képpel, gyönyörű kötetben egyenkint 5 korona. Az európai és külföldön is a színházi év eseményeinek krónikája. Szerkesztőség és kiadóhivatal **Budapest, VIII. Baross u. 59 sz.**

Uj előfizetők a **SZINÉSZET** című drámát ingyen kapják!

Mutatványszámot szivesen küld a kiadóhivatal! Előfizetési ár ¼ évre csak 3 korona.

Magyarország legnagyobb és legelterjedtebb szőlészeti szaklapja a

Borászati Lapok

mely újévtől kezdve 38-ik évfolyamban hetenként jelenik meg igen bő és változatos tartalommal.

Ezen szaklap, mely nemcsak a magyar szőlészeti és borászati viszonyokat ismerteti, hanem legelőkelőbb figyelemmel kíséri a **külföldi tapasztalatokat, újdonságokat, a francia, a német, olasz, osztrák stb. borászati irodalmat,** minden kétséget kizárólag a **legokoldalubb és legértelmesebb szőlészeti újság,** mely minden más külföldi vagy hazai szaklap olvasását egész fölöslegessé tesz.

A „Borászati Lapok“

a „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete“ nek hivatalos közlönye.

A **Borászati Lapok**nak a közgazdaság és a gyakorlati szőlőművelésnek és borászatnak szentelt rovatai igen kimerítőek, de különös súlyt helyez a **tudósításokra** is, a miben több mint száz tudósító dolgozik a lap szerkesztőségének kezére.

Minden előfizető évenként legálább egy nagy szines műmellékletet kap, valamely magyar szőlőfaj hí képét, a mellett ingyen állapítja meg a szerkesztőség a beküldött tőkerészekből vagy állatokból a fellépett **szőlőbetegséget** vagy rovat és az ellenük való védekezést és kimerítő választ ad minden hozzáintézett szakkérdésre.

Laptulajdonos: Felelős szerkesztő:

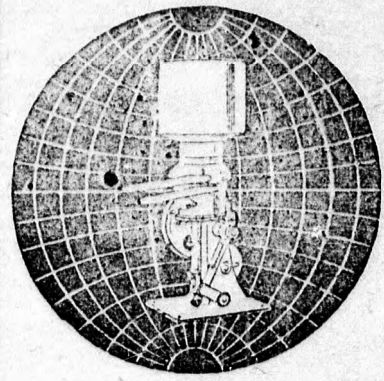
Baross Károly örököse. Dr. Drucker Jenő.

A lap előfizetési ára:

1 évre 12 kor. ¼ évre 6 kor. ¼ évre 3 kor.

Mutatványszámot 3 héten át szivesen küld a Borászati Lapok kiadóhivatala (Budapest, IX., ker., Üllői-ut 25. sz.) 26 —

Fontos a tejgazdaságban a GLOBE SEPARATOR.

Teljes tejszövetkezeti berendezések, kényszer- és turbina hajtásra, ugyszintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket **tejszállításhoz, vaj- és sajlggyártáshoz.**

Legelőnyösebben szállít az **Első magyar tejgazdasági gép- és eszközgyár**

FUCHS és SCHLICHTER

BUDAPEST, VI. Jász-utca, 7. sz.

Árjegyzék, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

Vaj kivitel! Friss vaját és turót évi kötés mellett minden mennyiségben a legmagasabb áron átveszünk. 122 —

Iszákosság nincs

többé! Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszese italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

6 — 52

A COZAPORNAK az a csodálatos hatása, hogy ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszese italt. A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető mégcsak nem is sejtji, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki s sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől mentett meg, kik később jözan potgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséhez segített és sok ember életét számos évvel hosszabbította meg. Az intézet, mely a valódi világhírű COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj és költségmentesen küld. A COZAPOR teljesen arthatatlan voltáért szavatolunk. Magyarul levelezünk.

Egy czég az újságokban hirdetésekét közöllet, melyek szövege a mi hirdetésünk pusztá utánzata: sőt nem éri be ezzel sem, hanem utánozza törvényes védjegyünket is (palack és kéz) Kétségkívül felesleges a t. közönséget arra figyelmeztetni, hogy az említett czég semminemű összekötetésben sem áll velünk és hogy a por, melyet elad sem a valódi, világhírű Cozapor.

A COZAPOR a következő helyen kapható:
Német I. gyógyszerárta, ZOMBOR, Szt. Györgytér.

Képviselőnk szerűnket átusítja el és bárkinek díjmentesen egy elismerő iratokkal telt könyvet ad. Minden kérdést, próbát és könyvet illetőleg Zomboron kívül akók közvetlenül íróktánkhoz, Londonba intézzék. Hiábavaló ingyenpróbáért képviselőnkhoz fordulni, mert az ilyeneket nem szolgáltatathat ki
COZA INSTITUTE, 62, Chancery Lane, London 28. (Anglia)
Levelek 25 lev. lapok 10 fillérel bérmentesítendők.

Hungária fürdő

(Zombor, Basa-utca 1. szám, a gimnázium főbejáratával szemben)

mindennap reggeli 5 órától kezdve esti 6 óráig a nagyközönség rendelkezésére áll.

Urak részére

mindennap délig, kedden és szombaton délután is.

Hölgyek részére

hétfőn, szerdán és pénteken délután 2 órától, diákok részére kedden délután.

Gőzfürdőjegy 1 korona.

Kádfürdőjegy 1 korona 20 fill.

Diákjegy 40 fillér,

mely utóbbi csakis kedden délután vehető igénybe. 18 —

Telefon a fürdőben.